

Codice del candidato:

Državni izpitni center

M 1 8 1 2 0 2 1 1

SESSIONE PRIMAVERILE

SLOVENO COME LINGUA SECONDA

Prova d'esame 1

- A) Comprensione del testo
- B) Conoscenza e uso della lingua

Martedì, 12 giugno 2018 / 60 minuti (20 + 40)

*Al candidato è consentito l'uso della penna stilografica o della penna a sfera.
Il candidato riceve una scheda di valutazione e un allegato staccabile contenente il testo oggetto della prova.*

MATURITÀ GENERALE

INDICAZIONI PER IL CANDIDATO

Leggete con attenzione le seguenti indicazioni.

Non aprite la prova d'esame e non iniziate a svolgerla prima del via dell'insegnante preposto.

Incollate o scrivete il vostro numero di codice negli spazi appositi su questa pagina in alto a destra e sulla scheda di valutazione.

La prova d'esame si compone di due parti, denominate A e B. Il tempo a disposizione per l'esecuzione dell'intera prova è di 60 minuti: vi consigliamo di dedicare 20 minuti alla risoluzione della parte A, e 40 minuti a quella della parte B.

La prova d'esame contiene 13 quesiti per la parte A e 12 quesiti per la parte B. Potete conseguire fino a un massimo di 21 punti nella parte A e 49 punti nella parte B, per un totale di 70 punti. Il punteggio conseguibile in ciascun quesito viene di volta in volta espressamente indicato.

Scrivete le vostre risposte negli spazi appositamente previsti **all'interno della prova** utilizzando la penna stilografica o la penna a sfera. Scrivete in corsivo, in modo leggibile e corretto ortograficamente: in caso di errore, tracciate un segno sulla risposta scorretta e scrivete accanto ad essa quella corretta. Alle risposte e alle correzioni scritte in modo illeggibile verranno assegnati 0 punti.

Abbiate fiducia in voi stessi e nelle vostre capacità. Vi auguriamo buon lavoro.

La prova si compone di 12 pagine, di cui 1 bianca.

M 1 8 1 2 0 2 1 1 0 3

Pomisleki:

Življenje digitalnih milenijcev

Družbene vplive digitalnih tehnologij najbolj občutijo prav mladi, ki so postali nekakšna demografska kristalna krogla za poklicne napovedovalce prihodnosti.

Lenart J. Kučič

Živijo, moje ime je Juan. Mi lahko zaupaš naslov svojega profila na facebooku? Zapisal si je moje ime in odhitel do naslednjega obiskovalca spoznavne študentske zabave. Do konca večera je nabral nekaj deset profilov in jih pozneje temeljito preklikal na domačem računalniku. Tam si je ogledal naše biografske podatke, študijske interese, okuse in družabno omrežje. To je veliko bolj učinkovito, kot če bi se z nekom pol ure pogovarjal in potem ugotovil, da ga sploh ne zanima, mi je povedal ob naslednjem srečanju.

Londonska študentska zbirališča so bila pred desetimi leti moj prvi naključni antropološki laboratorij, kjer sem načrtno opazoval mlade uporabnike novih tehnologij in opisoval nove oblike družabnosti, ki so Slovenijo zajele šele čez nekaj let. Tam so se poleg zbiralcev družabnih profilov zbirali še lovci na selfije – takrat so bili opremljeni z digitalnim fotoaparatom in prenosnikom –, uporabniki spletnih zmenkarij in zgodnjih mobilnih iger, kjer so se elektronski soigralci srečevali tudi v resničnem svetu.

V skoraj osem milijonskem globalnem velemestu so bila elektronska življenja izjemno pomembna. Okolje je bilo preveliko za načelo osebnih poznanstev, zato so bili od ustrezne digitalne podobe velikokrat odvisni raziskovalni projekti, delovne prakse, štipendije, službe, družabno in zasebno življenje.

Družbene vplive digitalnih tehnologij so najbolj občutili prav mladi, ki so postali nekakšna demografska kristalna krogla za poklicne napovedovalce prihodnosti. Po generacijah »bejbibumerjev«, iksov in ipsilonov so začeli družbo prevzemati »milenijci« – velika demografska skupina, ki je na prelomu tisočletja postajala polnoletna.

Marketinške oddelke mobilnih operaterjev, proizvajalcev mobilnikov in velikih trgovcev so zanimalo njihove potrošniške navade. Tehnološki podjetniki in dekani so poskušali ugotoviti, kakšna delovna okolja pričakujejo domnevni digitalni domorodci in kako privabiti najboljše študente. Kar nekaj tedanjih sošolcev si je z opisovanjem mladih uporabnikov

ustvarilo akademske, svetovalne ali novinarske kariere. A so pri tem nevede izoblikovali in utrdili miselni okvir, ki še danes določa veliko večino razprav o mladih, ki prevzemajo – ali bi vsaj morali prevzemati – odrasle družbene vloge.

V milenijcih so se združili vsi veliki strahovi in pričakovanja odraslih, ki so v zadnjih desetletjih tudi sami občutili, da se povojna ureditev sveta izteka. V mladih so iskali novo upanje za utrujene zahodne nacionalne demokracije, ki so s potrošništvom, uničevanjem okolja in obujanjem starih fundamentalizmov dosegle, da je prihodnost postala grožnja.

Foto: Reuters

Raziskovalci so po vsem svetu ugotavljali, da so mladi veliko strpnejši, bolj empatični, manj nasilni in bolj sodelovalni, kot je veljalo za pretekle generacije. Njihovo življenje je povezano, omreženo in globalizirano, zato so si mladostniki iz Kitajske, Egipta, ZDA, Danske ali Tanzanije bolj podobni kot različni. Vsi uporabljajo enake mobilnike, se družijo na istih družabnih omrežjih, so podobno apolitični in brezbrizni do starševskih vrednot. Pri izbiri delodajalca so jim vrednote, dobro počutje in ustvarjalni izzivi pomembnejši od plače ali kariernega naziva. Niso se pripravljani vezati na materialno lastnino, ampak življenjske dobrine raje najemajo ali si jih delijo – avtomobile, stanovanja, celo prijatelje in partnerje.

Še več raziskovalcev in medijskih komentatorjev pa je opozarjalo, da miroljubni in

svetovljanski milenijci ne bodo rešili sveta. Za takšno nalogo so preveč občutljivi, razvajeni, egoistični in neodgovorni. Nočejo si ustvariti družine, ker bi zaradi otroka morali žrtvovati dobro večerjo ali koncert.

Ne priznavajo hierarhije in avtoritete, so narcisistični in ne poznajo samokritike. V ZDA in Evropi jih opisujejo kot »generacijo jaz« ali razvajeno generacijo. Na Japonskem so »sproščena generacija«, na Kitajskem veljajo za »generacijo, ki žre svoje starše«, ker da se nočejo osamosvojiti in jim ustreza lagodnost odrasle otroškosti.

Čeprav me je velikokrat mikalo, da bi tudi sam izrabil obetaven publicistični trend in pogosteje opisoval londonske anekdote z milenijci, sem se moral ves čas opominjati na svoje predsodke in slepe pege, ki se jih prej nisem zavedal.

Ko sem bolje spoznal Juanovo zgodbo, nisem več videl stereotipnega in nedružabnega azijskega zasvojenca z družabnimi omrežji, ampak mladega človeka, ki se je trudil na dragem študiju v tujini tudi z nenehnim mreženjem upravičiti velika pričakovanja domovine in družine.

Skoraj vsi moji tedanji znanci so v zadnjih desetih letih zamenjali veliko služb. Ne zaradi iskanja osebne izpolnitve ali vrednot podjetja, pri katerem so delali, ampak zaradi stečajev, odpuščanja, prevzemov in izčrpanosti. Če bi v prvem polletju napisal novinarski ali raziskovalni članek o digitalnih milenijcih, bi ga moral v drugem semestru popolnoma spremeniti ali napisati na novo.

Milenijci imajo v povprečju nižje prihodke, kot so jih imeli njihovi starši v enakem življenjskem obdobju. So revnejši in pogosteje brezposelni, čeprav so bolj izobraženi in več delajo. V

digitalnem kapitalizmu niso lastniki proizvodnih sredstev, ampak le uporabniki zasebnih elektronskih platform. Negotove službe jim povzročajo nenehno tesnobo, da bodo nekaj zamudili ali naredili narobe, da so premalo dobri, neprilagodljivi ali da niso dovolj vlagali vase.

Že od otroštva so jim privzgjajali visoka pričakovanja in tekmovalnost, zato so negotovi, nezadovoljni in se ves čas primerjajo z drugimi. Mladi sploh nismo tako zelo drugačni, kot nas ves čas opisujejo mediji, le družbene in ekonomske okoliščine so se zelo spremenile, je poudarila Marsheva.

Za razumevanje teh sprememb so včasih dovolj že preprosti miselni eksperimenti. Koliko narcisističnih selfijev z Woodstocka ali študentskih protestov bi bilo na instagramu, če bi »bumerji« uporabljali današnje mobilnike? Kako dolgo bi pred desetimi leti zdržali na predavanju ali sestanku, preden bi začeli prebirati sporočila in preverjati družabne profile? Na koliko časopisov in revij bi se naročili, če bi imeli internet? Bi imeli svoje stanovanje, če bi vse prihodke ustvarili s honorarnim delom in manjšo kampanjo na kickstarterju? Kako bi razmišljali o odnosih, če bi vas na vsaki družabni mobilni aplikaciji nagovarjalo na stotine brezhibnih spletnih podob? Bi zaupali staršem, učiteljem in politikom, če bi bili prepričani, da bo prihodnost za vašo generacijo prvič slabša od preteklosti?

Takšna vprašanja za mlade niso samo hipotetična, ampak opozarjajo na zelo resnične eksistenčne in eksistencialne stiske v času, ko nekdanjih idealov odraslosti – stanovanja, službe in družine – morda sploh ni več mogoče izbrati. Ne glede na biološko starost.

(Prirejeno po: Lenart J. Kučič: Življenje digitalnih milenijcev. Delo, 10. 9. 2016.)

(Vir: <http://www.delo.si/sobotna/pomisleki-zivljenje-digitalnih-milenijcev.html>. Pridobljeno: 2. marca 2017.)

A) BRALNO RAZUMEVANJE

Natančno preberite izhodiščno besedilo in rešite naloge.

1. O čem govori izhodiščno besedilo?

_____ (1 točka)

2. V povedi pojasnite, zakaj je bilo besedilo objavljeno v tedenski prilogi in ne v kaki vsakodnevni rubriki časopisa Delo.

_____ (2 točki)

3. Izberite pravilno trditev in jo utemeljite.

Besedilo je subjektivno, saj _____
_____.

Besedilo je objektivno, saj _____
_____. (1 točka)

4. Kaj je bil za novinarja prvi naključni antropološki laboratorij?

_____ (1 točka)

5. Navedite vsaj dve novi obliki družabnosti, ki sta povezani z digitalno tehnologijo.

_____ (1 točka)

6. Zakaj so postale digitalne podobe elektronskega življenja pomembne in na kaj odločilno vplivajo?

_____ (2 točki)

7. Koga je novinar poimenoval z izrazi: »bejbibumerji«, iksi in ipsiloni?

_____ (1 točka)

8. S katero sopomensko besedno zvezo so v besedilu (v 5. odstavku) poimenovani milenijci?

(1 točka)

9. Zakaj so dekane in tehnološke podjetnike zanimali pričakovanja in potrošniške navade milenijcev? Odgovor napišite v povedi.

(2 točki)

10. Kaj so odrasli pričakovali od milenijcev in zakaj ti po vašem mnenju ne izpolnjujejo njihovih pričakovanj? Odgovor napišite v povedi.

(2 točki)

11. Zakaj se je novinar raje izognil opisovanju londonskih anekdot z milenijci? Odgovor naj vsebuje vsaj dva razloga.

(2 točki)

12. Kako je Juan predstavljen v prvem odstavku in kaj se skriva za njegovo anekdoto? Odgovor napišite v povedi/povedih.

(2 točki)

13. Izberite si eno hipotetično retorično vprašanje iz predzadnjega odstavka ter napišite svoj odgovor in ga utemeljite.

(3 točke)

B) POZNAVANJE IN RABA JEZIKA

1. Osnovne stavke smiselno dopolnite z drugim stavkom, in sicer tako, da bodo vse povedi skladne z izhodiščnim besedilom.

Milenijci so generacija, ki _____.

Milenijci so manj nasilni in strpnejši, saj _____.

O milenijcih obstajajo negativni stereotipi, ker _____.

Milenijci nimajo stalne zaposlitve, zato _____.

(4 točke)

2. V besedilu je veliko neologizmov oziroma novo nastalih besed in besednih zvez.

2.1. Izpišite pet primerov in jih opredelite glede na izvor (slovenska/prevzeta).

Neologizem	Izvor

(5)

2.2. V katerem slovenskem slovarju bi lahko našli razlago teh besed?

(1)
(6 točk)

3. Preberite naslednjo poved in rešite naloge.

Že od otroštva so mladim privzgajali visoka pričakovanja in tekmovalnost, zato so negotovi in nezadovoljni.

3.1. Izhodiščno poved pretvorite v podredno dvostavčno poved.

(2)

3.2. Podredno dvostavčno poved pretvorite v enostavčno poved.

(2)
(4 točke)

4. Preberite poved in rešite nalogi.

Čprav me je velikokrat mikalo, da bi tudi sam izrabil obetaven publicistični trend in pogosteje opisoval londonske anekdote z milenijci, sem se moral ves čas opominjati na svoje predsodke in slepe pege, ki se jih prej nisem zavedal.

- 4.1. Ugotovite, ali je v naslednji povedi pravilna raba vejic. Obkrožite DA ali NE.

DA NE

(1)

- 4.2. Svoj odgovor utemeljite tako, da grafično prikažete stavčno zgradbo (S-strukturo) povedi.

(3)
(4 točke)

5. Kaj je izrazil avtor s podčrtano besedno zvezo v povedi?

Družbene vplive digitalnih tehnologij so najbolj občutili prav mladi, ki so postali nekakšna demografska kristalna kroglja za poklicne napovedovalce prihodnosti.

(2 točki)

6. Dopolnite preglednico z besedami v ustreznem pomenskem razmerju.

Beseda	Pomensko razmerje	Beseda
generacija	podpomenka	_____
egoističen	sopomenka	_____
nedružaben	sopomenka	_____
pogosteje	protipomenka	_____

(4 točke)

7. Na predvidena mesta zapišite po en primer za zahtevane besedne vrste iz iste besedne družine.

Glagol	Pridevnik	Samostalnik
_____	_____	sošolec
_____	študijski	_____
truditi se	_____	_____

(3 točke)

8. Preberite spodnjo poved. Iz podčrtanega dela izpišite glagola in jima določite glagolski vid.

Londonska študentska zbirališča so bila pred desetimi leti moj prvi naključni antropološki laboratorij, kjer sem načrtno opazoval mlade uporabnike novih tehnologij in opisoval nove oblike družabnosti.

- 8.1. Izpis glagolov

Glagolski vid:

_____	_____
_____	_____

(2)

- 8.2. Vstavite v poved njuna vidska para.

Londonska študentska zbirališča so bila pred desetimi leti moj prvi naključni antropološki laboratorij, kjer sem načrtno _____ mlade uporabnike novih tehnologij in _____ nove oblike družabnosti.

(2)

- 8.3. Je tako preoblikovana poved še smiselna? Utemeljitev zapišite pod eno od možnosti.

Da, _____

Ne, _____

(1)
(5 točk)

OBRNITE LIST.

9. Preberite izhodiščno poved in slovarski sestavek ter dopolnite besedilo.

Na Kitajskem veljajo za »generacijo, ki žre svoje starše«, ker da se nočejo osamosvojiti in jim ustreza lagodnost odrasle otroškosti.

žréti žrēm nedov, žřl (ě ě) **1.** ekspr. *hlastno jesti*: kra-ve žrejo deteljo; eden od mladičev je zbolel in nehal žreti; pujski radi žrejo // *nizko jesti sploh, zlasti pretirano*: kar sam to žri; žreti na tuj račun; žre kot volk / žreti tablete proti glavobolu *jemati, uživati* // pog., v zvezi z *ga veliko piti (alkoholne pijače)*: kadar je slabe volje, ga žre; cel teden smo ga žrli **2.** ekspr. z *grizenjem uničevati*: gosence žrejo zelje / bolhe, uši so ga žrle *pikale* // *uničevati*: rak žre njegov organizem / jetika ga žre *zaradi jetike vse bolj hujsa* / ogenj žre že streho / vojna žre ljudi **3.** ekspr. s *kemičnim delovanjem povzročati, da je kaj poškodovano*; *razjedati*: rja žre železo / ličilo žre kožo // s *svojim delovanjem povzročati, da je kaj poškodovano*: valovi žrejo skale; voda žre strugo **4.** ekspr. *vznemirjati, mučiti*: skrb, žalost ga žre; kaj te tako žre; nikar se tako ne žri, vse se bo uredilo **5.** pog. s *pretiranimi zahtevami povzročati komu neprijetnosti, slabo voljo*: žena ga neprestano žre; nehaj me še ti žreti **6.** ekspr. *pri svojem delovanju porabljati velike količine česa*: ta avtomobil žre veliko bencina; gradnja žre na tone cementsa; lokomotiva žre veliko premoga // *zmanjševati količino česa*: obresti žrejo njegovo premoženje / tožarjenje žre grunt • ekspr. žreti knjige *hitro, površno brati, veliko brati*; ekspr. žreti komu živce *duševno koga uničevati*; velike ribe male žro *močnejši zatirajo slabotnejše* **žréti se** pog. *prepirati se, prerekati se*: sosedje se žrejo zaradi meje; še včeraj so se žrli, danes so pa že prijatelji

Beseda žreti ima _____ pomenov. V povedi je rabljena v _____ pomenu. Ta je slogovno _____, in sicer s kvalifikatorjem _____. Avtor je to označil z _____, saj se je zavedal, da mora v javnih besedilih uporabljati _____ zvrst jezika.

(5 točk)

10. Tvorite iz besed v oklepajih predložne zveze, ki bodo izražale ustrezna prostorska razmerja. Izbirate lahko med predlogi v, na, s, z, iz.

_____ (podjetje) je zaposlenih veliko študentov. Novi partnerji so hoteli večji del denarja vložiti _____ (podjetje). _____ (podjetje) odhajajo mladi in izobraženi ljudje. _____ (fakulteta) je predaval svetovno znani sociolog. Predavali so profesorji _____ (fakulteta) za družbene vede. _____ (fakulteta) se je vpisalo veliko tujih študentov.

(4 točke)

11. Glagolu dopišite poljuben samostalnik ali predložno zvezo s samostalnikom v ustreznem sklonu in v oklepaju navedite, za kateri sklon gre.

vlagati _____ ()

pomagati _____ ()

tekmovati _____ ()

žrtvovati se _____ ()

(4 točke)

12. Smiselno dopolnite povedi s tvorjenkami iz podčrtanih zemljepisnih lastnih imen.

Prebivalci Kitajske se imenujejo _____ in govorijo _____ jezik.

Na severu Afrike leži država Egipt. Njeni prebivalci so _____. V 19. stoletju so dešifrirali _____ hierogliffe. Prebivalcem Evrope pravimo _____.

Večina _____ jezikov izhaja iz skupnega prajezika. Na Danskem živijo _____. Mnogo ljudi ne razume _____ jezika.

(4 točke)

Pagina bianca